

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ผลการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ

ที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย

The Effect of Northern Thai Cooking Activities on the Human Relation
of Preschool Children

วิไลวรรณ ปันวัง (Wilaiwan Panwang)¹ สิริมา ปิญโญนันตพงษ์ (Sirima Pinyoanuntapong)²

บุญเชิด ปิญโญนันตพงษ์ (Booncherd Pinyoanuntapong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือของเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนประชาอุปถัมภ์(อนุบาลนนทบุรี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ได้มาโดยการเลือกแบบแบ่งกลุ่มด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนจำนวน 29 คน จากห้องเรียนที่เลือกไว้ โดยการจับสลาก ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันๆ 45 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือและแบบสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย สำหรับแบบสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับคำนิยาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินทั้งฉบับเท่ากับ .84 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาได้ การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ Dependent Sample t-test และขนาดส่งผลของโคเฮนผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ อยู่ในระดับยังไม่แสดงพฤติกรรมเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}=0.53$) ด้านการช่วยเหลือ ($\bar{X}=0.58$) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X}=0.63$) และโดยรวม ($\bar{X}=0.63$) แต่จะแสดงพฤติกรรมบางครั้งในด้านการทำงานกลุ่ม ($\bar{X}=0.80$) และหลังได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ได้ด้วยตนเองเกือบทุกครั้ง ในทุกรายด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}=1.76$) ด้านการทำงานกลุ่ม ($\bar{X}=1.82$) ด้านการช่วยเหลือ ($\bar{X}=1.83$) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X}=1.90$) และโดยรวม ($\bar{X}=1.82$) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งรายด้านและโดยรวมตามลำดับดังนี้ ด้านการทำงานกลุ่ม ($t=33.63, d=6.24$) ด้านการช่วยเหลือ ($t=32.01, d=5.94$) ด้านความร่วมมือ ($t=31.63, d=5.87$) ด้านการสื่อสาร ($t=30.48, d=5.66$) และโดยรวม ($t=41.96, d=7.79$)

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ พฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ เด็กปฐมวัย

1 นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ saiyud_kik@hotmail.com

2 รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ sspinpong@hotmail.com

3 รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการประจำสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต bpinpong@hotmail.com

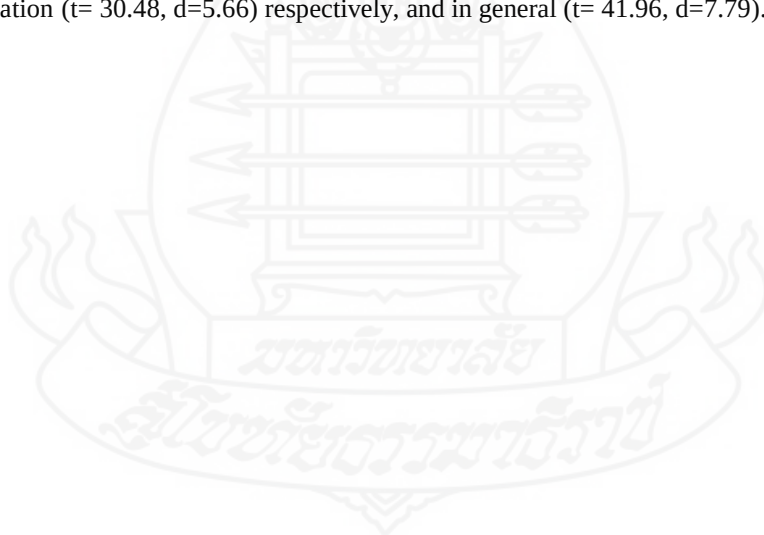

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of northern Thai food cooking experience management on the human relations behaviors of preschool children. The sample used in the study was a class of preschool boys and girls, with 5-6 years of age, who were studying in second year kindergarten in second semester of 2014 academic year at Pracha-Uppathum (Anuban Nonthaburi) School under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1 selected from 4 classes by cluster sampling. After that, 29 students of the selected class were sampled by drawing. The 24 experiments were carried out within the period of 8 weeks, 3 days a week, and 45 minutes for each day. The research instruments were plans for the northern Thai food cooking experience management and an observation form for the human relations behaviors of preschool children with the index of congruence (IOC) between question items and operational definitions between 0.67-1.00 and the whole papers's rater agreement index of 0.84 which was high enough for study. The research followed the one-group pretest-posttest design and the data were statistically analyzed by using dependent sample t-test and Cohen's d effect size. The results of research revealed that the human relations behaviors of preschool children before the use of northern Thai food cooking experience management were at the behaviors have not yet been shown level in individual areas of Communication ($\bar{X} = 0.53$), Assistance ($\bar{X} = 0.58$), and Cooperation ($\bar{X} = 0.63$) respectively, and in general ($\bar{X} = 0.63$). However, the behaviors had sometimes been shown in the area of Group Working ($\bar{X} = 0.80$). After the use of northern Thai food cooking experience management, the students showed their human relations behaviors every time in all individual areas in Communication ($\bar{X} = 1.76$), Group Working ($\bar{X} = 1.82$), Assistance ($\bar{X} = 1.83$), and Cooperation ($\bar{X} = 1.90$) respectively, and in general ($\bar{X} = 1.82$) which were increasingly changed with statistical significance at the level .01. The effect sizes were at the high level in all individual in Group Working ($t = 33.63$, $d = 6.24$), Assistance ($t = 32.01$, $d = 5.94$), Cooperation ($t = 31.63$, $d = 5.87$), and Communication ($t = 30.48$, $d = 5.66$) respectively, and in general ($t = 41.96$, $d = 7.79$).

Keywords: Cooking experience of the Northern, Interpersonal behavior, Preschool children

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานความสามารถด้านการพัฒนาชีวิตที่ดีขึ้น กล่าวได้ว่า เด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นช่วงของพัฒนาการทุกด้านที่มีการเจริญเติบโตและเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้ตามธรรมชาติของเด็กด้านการเลี้ยงดูเอาใจใส่ สภาพแวดล้อม และการตอบสนองตามความต้องการของเด็ก เหล่านี้จะส่งผลต่อพัฒนาการและความสามารถของเด็ก คือ ด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, 2550: 1-2) สิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยคือพัฒนาการด้านสังคม สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2550: 65 - 66) กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเรียนรู้นั้น จะต้องอาศัยกระบวนการเลียนแบบและการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยนั้นมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบคือ พฤติกรรมการดึงดูดความสนใจที่ไม่สลับซับซ้อนเพื่อให้เด็กเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้ พฤติกรรมการคงไว้เพื่อให้เด็กได้เกิดการบันทึกและจดจำจากสิ่งที่ได้ฟังหรือได้เห็น พฤติกรรมการแสดงออก คือการที่เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ และพฤติกรรมการงูใจ คือ พฤติกรรมที่เสริมแรงเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ดีขึ้นโดยเน้นให้เด็กดูตัวแบบที่ดี เหล่านี้เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ และพัฒนาด้านพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัยคือ ความภูมิใจในตนเอง เพราะว่าการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กโดยผู้ใหญ่ยอมรับว่ามีความหมายต่อเด็กและเด็กสามารถทำได้จริง ส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นใจในตนเองและทำให้นำไปสู่การพัฒนาที่ดีต่อเด็ก (ผดุง พรหมมูล, 2552: 70) พรหมพิทย์ ศิริวรรณบุศย์ (2549: 1-2) กล่าวว่า การให้เด็กมีพฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 3 - 8 ปี เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีวัฒนธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม ทั้งนี้ การมีจริยธรรมเป็นการกล่อมเกล้าให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น ดังนั้นหากเปรียบเทียบตามวัยของเด็ก จะพบว่าเป็นช่วงของการเรียนรู้ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ร่วมกันทำให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยรักใคร่กันร่วมมือกันอย่างมีความสุขจนนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นการเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้กับเด็กโดยการส่งเสริมด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ด้านความร่วมมือ และด้านการช่วยเหลือ เป็นการวางพื้นฐานการมีมนุษยสัมพันธ์ให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างราบรื่นและมีความสุข (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538: 77) ปัจจุบันนี้ สังคมไทยก้าวสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม วิธีการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นสังคมที่มีการสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามคือ การจัดการศึกษาให้มีรูปแบบวิถีชีวิตไทย (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, 2556:16-17) จากการศึกษางานวิจัยของทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow) อ้างอิงจาก เขียวพา เดชะคุปต์ และคณะ. มปป:15 ที่กล่าวถึง ความต้องการทางด้านสังคม (Social needs) คือความเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและความต้องการความรัก (Love needs and Belongness) ได้แก่ ครอบครัวหรือความต้องการเป็นเพื่อนหรือมิตร ซึ่งความต้องการระดับนี้ เป็นความต้องการการยอมรับจากสังคม เช่น ความต้องการการแสดงออกด้วยการให้ความรัก ความต้องการให้คนอื่นแสดงความรัก ความห่วงใยแก่ตนเองและผู้อื่น ดังนั้นเด็กปฐมวัยก็เช่นกัน ที่ต้องการกำลังใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกมั่นใจ ความภูมิใจในตนเอง ต้องการความรักและต้องการการยอมรับจากเพื่อน เหล่านี้คือสิ่งสำคัญที่เสริมสร้าง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

พัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็กปฐมวัย และกิจกรรมประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือพบว่าเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยได้ให้ความสนใจได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ และอาหารพื้นบ้านภาคเหนือเป็นอาหารที่เด็กให้ความสนใจ อยากเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เพราะเป็นอาหารที่เด็กภาคอื่นยังไม่เคยทำ เด็กจึงเกิดความอยากรู้อยากเห็นตามลักษณะของเด็กปฐมวัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ เพราะเป็นกิจกรรมที่เด็กๆ ได้ปฏิบัติด้วยตนเองตั้งแต่การเตรียมอุปกรณ์การลงมือทำอาหาร หรือการเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็ก ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และสอดคล้องความสนุกสนาน โดยมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหรือไม่เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสามารถเป็นแนวทางให้กับครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองในการเลือกและพิจารณากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

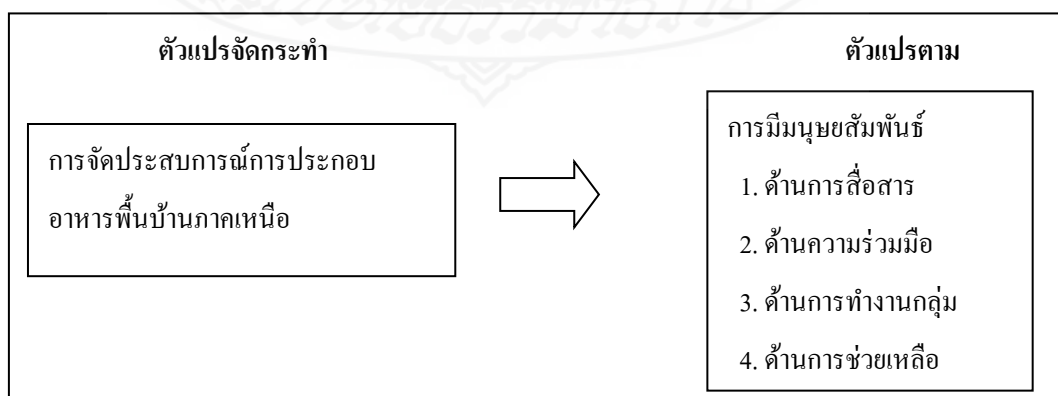
วัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือประกอบอาหารด้วยตนเอง ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร ด้านความร่วมมือ ด้านการทำงานกลุ่ม และด้านการช่วยเหลือ ดังกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งแสดงในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest -Posttest Design (สิริมา ภิญโญนันตพงษ์, 2550: 15)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 117 คน ของโรงเรียนประชาอุปถัมภ์(อนุบาลนนทบุรี) อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนประชาอุปถัมภ์(อนุบาลนนทบุรี) ได้จากการสุ่มด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ มีทั้งหมด 24 แผน โดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือมี 3 ขั้นตอนคือ วันจันทร์:วันที่1 ขั้นเตรียมการก่อนการประกอบอาหาร ส่วนผสม / วัตถุดิบและอุปกรณ์ที่มีรูปภาพ ประกอบไปด้วย ขั้นนำ การนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการใช้สื่อของจริงหรือใช้ชาร์ตเพลงประกอบการสอน รูปภาพหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับการประกอบอาหาร หรือเล่นเกมจับคู่ที่เกี่ยวกับวัตถุดิบและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ขั้นดำเนินการ การสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับวิธีการทำและขั้นตอนการทำอาหาร หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็นกลุ่มละ 3-4 คน ให้ช่วยกันศึกษาและร่วมกันเรียงลำดับขั้นตอนก่อน - หลัง ของการประกอบอาหาร โดยเน้นให้เด็กได้มีพฤติกรรมสื่อสาร ด้านความร่วมมือ การทำงานกลุ่ม และด้านความช่วยเหลือ ขั้นสรุป เสร็จลำดับขั้นตอนการเรียงลำดับอาหารที่ถูกวิธี พร้อมทั้งสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน วันอังคาร:วันที่2 ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมประกอบอาหาร ประกอบด้วย ขั้นนำ สนทนาและทบทวนขั้นตอนวิธีทำของการประกอบอาหารด้วยการใช้สื่อของจริง ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาหาร หรือท่องคำคล้องจอง ขั้นดำเนินการ สาธิตขั้นตอนการทำอาหารให้เด็กๆ ดูเป็นตัวอย่าง 1 รอบ พร้อมทั้งกล่าวถึงข้อตกลงร่วมกันในการประกอบอาหาร หลังจากนั้น แบ่งกลุ่มเด็ก ออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3 - 4 คน ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมประกอบอาหารโดยเน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง ขั้นสรุป ขั้นที่ครูประเมินเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมประกอบอาหาร และครูจดบันทึกทำการประเมินจากการสังเกต วันพุธ:วันที่3 ขั้นสรุปและประเมินผล ประกอบด้วย ขั้นนำ การนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเพลง นิทาน ขั้นดำเนินการ ครูให้เด็กแต่ละคนวาดภาพวัตถุและอุปกรณ์ในการประกอบอาหารเพื่อเป็นการทบทวนเด็ก และแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพขั้นตอนการประกอบอาหารตามเนื้อหาที่เด็กๆ ร่วมกันทำในวันจันทร์และวันอังคาร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

โดยส่งเสริมให้เด็กได้มีพฤติกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การทำงานกลุ่ม และการช่วยเหลือ ชื่นชม ชื่นที่ครู ประเมินเด็กจากการให้เด็กวาดภาพเดี่ยวและวาดภาพเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งให้เด็กๆ ออกมานำเสนอผลงานของตัวเอง ครูจดบันทึกและทำการประเมินจากการสังเกตเด็ก

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ครอบคลุมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย ด้านการสื่อสาร ด้านความร่วมมือ ด้านการทำงานกลุ่ม และด้านการช่วยเหลือ ด้านละ 4 ข้อรายการ รวมทั้งหมด 16 ข้อ มีกฎเกณฑ์การให้คะแนนเป็นสามระดับคือ 2,1 และ 0 ถ้า เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ให้ 2 คะแนน แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองบางครั้ง ให้ 1 คะแนน และไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ ให้ 0 คะแนน หากค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตโดยนำแบบสังเกตไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปรับแก้ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนข้ออื่นๆ หรือสัมประสิทธิ์CITC (Corrected item-total Correlation) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2557: 95) และหาค่าความเชื่อถือได้ โดยคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2557 :101) จากคะแนนผู้สังเกตสองคน คะแนนผู้สังเกตคนที่ 1 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ CITC อยู่ระหว่าง .47 - .79 และสัมประสิทธิ์แอลฟา .93 และคะแนนผู้สังเกตคนที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ CITC อยู่ระหว่าง .37 - .88 และสัมประสิทธิ์แอลฟา .94 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อคำถามไว้หมดทั้ง 16 ข้อ และเมื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นของคะแนนที่ได้จากคะแนนผู้สังเกต 2 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต RAI (Burry – Stock, Judith A. and Other. 1996 อ้างถึงจาก บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2557: 103) ได้ RAI เท่ากับ .84 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาได้

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 45 นาที รวม 24 ครั้ง โดยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง(Pretest) แล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์และเก็บคะแนนไว้และดำเนินการเสริมประสบการณ์จนครบ 8 สัปดาห์ แล้วจึงสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยซ้ำ พร้อมทั้งตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t - test แบบ Dependent Sample และหาขนาดส่งผลของโคเฮน (Cohen's effect size) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2557: 138)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นสองส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ ช่วงคะแนน 1.35 -2.00 อยู่ในระดับ 2 หมายถึงเด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ช่วงคะแนน 0.68-1.34 อยู่ในระดับ 1 หมายถึงเด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองบ้างเป็นบางครั้ง และช่วงคะแนน 0.00-0.67 อยู่ในระดับ 0 หมายถึงเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ

พฤติกรรมการมี มนุษยสัมพันธ์	N (29)	K	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
			$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการสื่อสาร	29	4	0.53	0.31	ไม่แสดง	1.76	0.20	ทุกครั้ง
ด้านความร่วมมือ	29	4	0.63	0.26	ไม่แสดง	1.90	0.10	ทุกครั้ง
ด้านการทำงานกลุ่ม	29	4	0.80	0.17	บางครั้ง	1.82	0.15	ทุกครั้ง
ด้านการช่วยเหลือ	29	4	0.58	0.23	ไม่แสดง	1.83	0.21	ทุกครั้ง
รวม	29	16	0.63	0.22	ไม่แสดง	1.82	0.15	ทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1 ปรากฏว่าในภาพรวมก่อนการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ เด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 แสดงว่าเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ และหลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือเด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 แสดงว่าเด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง

เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ เด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์รายด้านอยู่ระหว่าง 0.53-0.80 แสดงว่าเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 0.53) ด้านการช่วยเหลือ ($\bar{X}$ = 0.58) และด้านความร่วมมือ ($\bar{X}$ = 0.63) แต่เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านการทำงานกลุ่มได้ด้วยตนเองบ้างเป็นบางครั้ง ($\bar{X}$ = 0.80) หลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ เด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์รายด้านอยู่ระหว่าง 1.76 – 1.90 แสดงว่าเด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ตาราง 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

พฤติกรรมการมี มนุษยสัมพันธ์	K	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
ด้านการสื่อสาร	4	0.53	0.31	1.76	0.20	1.22	0.04	30.48	0.00
ด้านความร่วมมือ	4	0.63	0.26	1.90	0.10	1.27	0.04	31.63	0.00
ด้านการทำงานกลุ่ม	4	0.80	0.17	1.82	0.15	1.03	0.03	33.63	0.00
ด้านการช่วยเหลือ	4	0.58	0.23	1.83	0.21	1.25	0.04	32.01	0.00
รวม	16	0.63	0.22	1.82	0.15	1.19	0.03	41.96	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือมีพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์โดยรวมเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\bar{D}=1.19, t=41.96$) และรายด้านเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการทำงานกลุ่ม ($\bar{D}=1.03, t=33.63$) ด้านสื่อสาร ($\bar{D}=1.22, t=30.48$) ด้านความช่วยเหลือ ($\bar{D}=1.25, t=32.01$) ด้านความร่วมมือ ($\bar{D}=1.27, t=31.63$) แสดงว่า การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์โดยรวม และด้านการทำงานกลุ่ม ด้านสื่อสาร ด้านความช่วยเหลือ และด้านความร่วมมือ สูงขึ้นอย่างชัดเจน

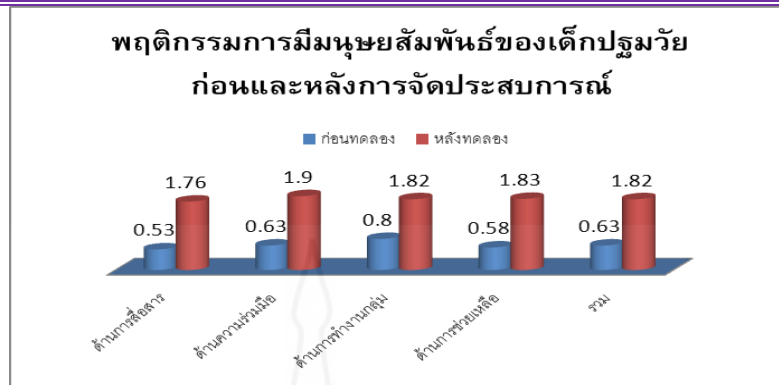
นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณค่าขนาดส่งผล (Effect Size) ด้วยสูตรขนาดส่งผลของโคเฮน(Cohen's d) และใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ ค่า d ระหว่าง .20 - .49 หมายถึง ระดับน้อย , ค่า d ระหว่าง .50 - .79 หมายถึง ระดับปานกลาง และค่า d ระหว่าง .80 ขึ้นไป หมายถึง ระดับมาก (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2557: 138) ปรากฏว่าการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือมีขนาดส่งผลต่อพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ทั้งโดยรวมและรายด้าน ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการสื่อสาร ($d=5.66$) ด้านความร่วมมือ ($d=5.87$) ด้านการช่วยเหลือ ($d=5.94$) ด้านการทำงานกลุ่ม ($d=6.24$) และคะแนนรวม ($d=7.79$)

และเพื่อให้เห็นเด่นชัด ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยรายด้านและโดยรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาเสนอเป็นแผนภูมิ ดังแสดงในภาพประกอบ 2

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญมุ่งพัฒนาพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ มีพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านการสื่อสารเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 0.53 คะแนน และหลังการทดลองเท่ากับ 1.76 คะแนน ด้านความร่วมมือเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 0.63 คะแนน และหลังการทดลองเท่ากับ 1.90 คะแนน ด้านการทำงานกลุ่มเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 0.80 คะแนน และหลังการทดลองเท่ากับ 1.82 คะแนน ด้านการช่วยเหลือ เฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 0.58 คะแนน และหลังการทดลองเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 คะแนน โดยรวมเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 0.63 คะแนน และหลังการทดลองเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 คะแนน และพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการทำงานกลุ่ม ($t=33.63$) ด้านการช่วยเหลือ ($t=32.01$) ด้านความร่วมมือ ($t=31.63$) และด้านการสื่อสาร ($t=30.48$) และคะแนนรวม ($t=41.96$) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการทำงานกลุ่ม ($\bar{D}=1.03$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{D}=1.22$) ด้านความช่วยเหลือ ($\bar{D}=1.25$) ด้านความร่วมมือ ($\bar{D}=1.27$) และคะแนนรวม ($\bar{D}=1.19$) โดยมีขนาดส่งผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการสื่อสาร ($d=5.66$) ด้านความร่วมมือ ($d=5.87$) ด้านการช่วยเหลือ ($d=5.94$) ด้านการทำงานกลุ่ม ($d=6.24$) และคะแนนรวม ($d=7.79$) ดังนั้น พฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ อยู่ในระดับยังไม่แสดงพฤติกรรมด้านการสื่อสาร ด้านความร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ และโดยรวม แต่จะแสดงบางครั้งในด้านการทำงานกลุ่ม และหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้วยตนเองทุกครั้ง ทุกรายด้านและโดยรวม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

อาหารพื้นบ้านภาคเหนือ ก่อนทดลองและหลังทดลอง ปรากฏผลดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ พัฒนาพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ สามารถส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยให้มากขึ้นได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า

1. ระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายค่าน พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ทุกด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสื่อสาร เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านการสื่อสารก่อนการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับ 0 คือเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 คะแนน แต่หลังการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือช่วยส่งเสริมในเรื่องการสื่อสารได้ เพราะการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีการสื่อสาร สนทนา พูดคุยกัน มีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ดังที่สิริมาภิญาญอนันตพงษ์ (2550: 10). กล่าวถึงการแบ่งขนาดจำนวนเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ และการเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาโต้ตอบตัวต่อตัวและสองทาง หรือการตอบ-ถามคำถาม เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างระดับภาษาและความคิดให้กับเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ หลุย จำปาเทศ (ทิสนา แคมณี และคณะ. 2522: 77; อ้างอิงจาก หลุย จำปาเทศ) ได้กล่าวถึง การติดต่อสื่อสาร ที่สำคัญกล่าวไว้ดังนี้ คือ เป็นที่ทราบกันดีว่า ถ้าปราศจากการติดต่อสื่อสาร เพื่อที่จะเปิดทางนำไปสู่การปฏิบัติกันแล้ว การประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะมีขึ้นไม่ได้เลย การติดต่อสื่อสารจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของคนเรา ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว คนที่ทำงาน หรือบุคคลทั่วไป เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่มีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจของบุคคล ดังนั้น จึงต้องใช้การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งนี้การส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างประกอบอาหารอยู่บ่อยครั้ง คือ สนใจฟังสิ่งที่เพื่อนแสดงความคิดเห็น เรียกชื่อเพื่อนในระหว่างทำกิจกรรม พูดคุยกับเพื่อนในระหว่างทำกิจกรรม และตั้งคำถามหรือซักถามในสิ่งที่สงสัย ดังนั้นการที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

1.2 ด้านความร่วมมือ เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านความร่วมมือก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ 0 คือเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 คะแนน แต่หลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ในด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับนิสริน เหมจำ (2553: 292). กล่าวว่า พฤติกรรมความร่วมมือ เป็นการสร้าง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างมาก เพราะสังคมจะอยู่ได้ต้องอาศัยความร่วมมือของมนุษย์ในสังคมนั้นๆ การที่สังคมขาดความร่วมมือกันจะทำให้สังคมนั้นเกิดปัญหาได้ ดังนั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือให้เด็กตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์ที่ 5 การประกอบอาหารข้าวจี โดยครูนำน้ำกะทิและเกลือมาคลุกกับข้าวเหนียวสุก แล้วให้เด็กร่วมมือกันปั้นข้าวเหนียว ซึ่งกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกันเพราะเห็นตัวอย่างจากการปั้นข้าวจีของครูจึงอยากทำเป็น โดยเด็กชักชวน/เชิญชวนเพื่อนทำกิจกรรมร่วมกันและยอมรับทำตามข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งร่วมกันทำกิจกรรมกับเพื่อนตรงตามเวลาที่กำหนด ดังนั้น การที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านความร่วมมือที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

1.3 ด้านการทำงานกลุ่ม เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ก่อนการจัดประสบการณ์อยู่ใน ระดับ 1 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองบ้างเป็นบางครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 คะแนน แต่หลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกลุ่มได้ เพราะลักษณะการจัดประสบการณ์เป็นกิจกรรมกลุ่ม ร่วมประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ โดยครูเน้นให้เด็กได้ลงมือประกอบอาหารด้วยตนเอง เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การประกอบอาหารทุกครั้งเด็กทุกคนต้องได้รับการยอมรับให้เป็นสมาชิกในกลุ่ม ยกตัวอย่างสัปดาห์ที่ 1 การประกอบอาหารข้าวแต๋นทอด ครูแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็นกลุ่มละ 3-4 คน ซึ่งการที่ครูจัดกลุ่มคละกันเป็นการยอมรับให้เพื่อนที่เราไม่เคยรวมกลุ่มด้วยเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่ม สัปดาห์อื่นๆ การยอมรับเพื่อนใหม่เพื่อเข้ามาทำงานกลุ่มอาจดูเหมือนไม่เต็มใจนัก แต่ครูได้คอยกระตุ้นให้เพื่อนที่ไม่ถูกยอมรับได้มีโอกาสแสดงความสามารถจนเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม สอดคล้องกับ เขียวพา เฉชะคุปต์ (2542). กล่าวว่า เด็กต้องเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็กๆ และเป็นรายบุคคล การให้เด็กได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดกับบุคคลอื่นทำให้เด็กได้ตรวจสอบความคิดของตน ทั้งนี้การที่เด็กทำงานเป็นกลุ่มเป็นการส่งเสริมให้มีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่สูงขึ้นตามมา

1.4 ด้านการช่วยเหลือ เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ก่อนการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับ 0 คือเด็กไม่แสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิเสธที่จะทำ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.23 คะแนน แต่หลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือ อยู่ในระดับ 2 คือ เด็กแสดงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยตนเองทุกครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 คะแนน แสดงว่า การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารพื้นบ้านภาคเหนือช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ด้านการช่วยเหลือ เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ปฏิบัติจริง โดยมุ่งเน้นให้เด็กช่วยเหลือเพื่อนในการจัดเตรียมวัตถุดิบ/อุปกรณ์ ช่วยแนะนำ/อธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้กับเพื่อน ช่วยเพื่อนเก็บ/ทำความสะอาดวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ และคอยตักเตือนเพื่อนเมื่อกระทำผิด สอดคล้องกับ บลูม (Bloom, 1976:13) กล่าวว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน มีการส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

หลังจากจัดแผนการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือตลอดเวลา 8 สัปดาห์ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่สูงขึ้น ตั้งแต่ระหว่างสัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงที่มากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ เด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมถึงแม้ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนรู้จากการประกอบอาหารมาก่อน แต่เมื่อเด็กได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมประกอบอาหาร ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกลึกซึ้ง และอยากเรียนรู้ในอาหารที่ตนเองยังไม่เคยรู้จัก สอดคล้องกับทฤษฎีของ ดิวอี้ (Dewey) ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 3) ที่กล่าวว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำ โดยการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดความชอบและสนุกสนานกับการทำกิจกรรมประกอบอาหาร

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ก่อนการจัดประสบการณ์เฉลี่ยเป็น 0.63 คะแนน อยู่ในระดับควรปรับปรุง หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์เป็น 1.82 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์นั้น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้สื่อ วัตถุจริง อุปกรณ์ของจริง โดยเน้นให้เด็กได้สื่อสาร มีความร่วมมือ มีการทำงานกลุ่ม และช่วยเหลือกัน สอดคล้องกับ คุณหญิง บริพัตร ณ อุทยา. แปลจาก วอร์ด และ ดีเลย์ (Ward and Daley) (2549: 59-75) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิด และเปลือกลิ้นที่จะใช้ระบบประสาทสัมผัสทั้งห้า ในการรับข้อมูล เพื่อการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กจะใช้สัญชาตญาณและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งสำรวจ เรียนรู้ เกี่ยวกับตัวเองและสิ่งรอบตัว รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้สื่อ วัตถุจริง อุปกรณ์ของจริง เน้นให้เด็กได้สื่อสาร มีความร่วมมือ มีการทำงานกลุ่ม และรู้จักช่วยเหลือกัน โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะและสอดแทรกความรู้ให้เด็กได้ปฏิบัติด้วยสื่อของจริง เพื่อให้เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือมีระดับพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การทำแผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และเน้นการคัดเลือกอาหารที่เด็กสามารถทำได้และมีประโยชน์ต่อเด็ก
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ควรสอดคล้องกับพฤติกรรมเด็กและคำนึงถึงการส่งเสริมพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยให้มากที่สุด
3. การสอนเด็กในเรื่องการประกอบอาหาร ครูผู้สอนควรใส่ใจและให้ความระมัดระวังในการประกอบอาหาร เพื่อความปลอดภัยของเด็ก
4. ในเรื่องของเวลา การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เวลาสามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

5. การใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวในการสังเกตพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือ จะทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของแต่ละคนโดยเปรียบเทียบกับก่อนการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือได้ชัดเจน

6. การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อพฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ครั้งต่อไป ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยให้เกิดทักษะมากขึ้น

7. ควรมีการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือที่มีต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ด้านสังคม หรือด้านการสื่อความหมาย

8. ควรมีการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือให้กับเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบอาหาร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือของเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ครั้งต่อไป ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยให้เกิดทักษะมากขึ้น

2. ควรมีการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือที่มีต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือด้านการสื่อความหมาย เป็นต้น

3. ควรมีการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารที่บ้านภาคเหนือให้กับเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบอาหารในภาคอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2550). *ครัวห้องเรียนของเจ้าตัวเล็ก*. กรุงเทพฯ: เพื่อนอักษร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้งจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*.
- ดุยทิ บริพัตร ณ อยุธยา. (2549). *รู้เรียนเพื่อเรียนรู้ความเป็นเลิศ: กลยุทธ์กระตุ้นพลังสมองพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้เต็มขีดความสามารถ Learning to learn : strategies for accelerating learning and boosting performance*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รักลูกแฟมมิลีกรุ๊ป.
- ทิสนา แคมณี ;และคณะ. (2522). *กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : บุรพาณิชการพิมพ์.
- นิสรีน เหมจำ. (2553). *การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบบทบาทสมมติ*. การประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 6.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

- ผดุง พรหมมูล. (2552). *พัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมอาหาร ศิลปะ และดนตรี*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เมื่อดทรายพริ้นติ้ง ถนนจรัญสนิทวงศ์
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ. (2549). *มนุษย์สัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขาวพา เดชะตูปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- เขาวพา เดชะตูปต์ และคณะ. (มปป). *เอกสารชุดวิชา ECED801: การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (Learning Management for Early Childhood)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี ตามสมรรถนะ ของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2550). *เอกสารชุดวิชา ECED201: การศึกษาปฐมวัย Early Childhood Education*. โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
- (2556). *ประชุมวิชาการ: การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2 “พลังการเรียนรู้ก้าวสู่สากล” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- และคณะ. *การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (Learning Management for Early Childhood)* : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Bloom , Benjamin S .(1976).*Taxonomy of Education objective, Handbook The Cognitive Donmain*. New York: Mckay.